

Til lovforslag nr. L 107, L 108 og L 109

Folketinget 2013-14

Betænkning afgivet af Uddannelses- og Forskningsudvalget den 11. marts 2014

Betænkning

over

I. Forslag til lov om Danmarks Innovationsfond

II. Forslag til lov om ændring af lov om teknologi og innovation og lov om offentlige forskningsinstitutioners kommercielle aktiviteter og samarbejde med fonde

(Ændringer som følge af lov om Danmarks Innovationsfond m.v.)

III. Forslag til lov om ændring af lov om forskningsrådgivning m.v. og forskellige andre love og om ophævelse af lov om Højteknologifonden

(Ændringer som følge af lov om Danmarks Innovationsfond)

[alle tre af ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard)]

1. Ændringsforslag

Uddannelses- og forskningsministeren har stillet 1 ændringsforslag til lovforslag nr. L 107.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslagene blev fremsat den 15. januar 2014 og var til 1. behandling den 28. januar 2014. Lovforslagene blev efter 1. behandling henvist til behandling i Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser (nu Uddannelses- og Forskningsudvalget).

Møder

Udvalget har behandlet lovforslagene i 3 møder.

Forlig

Lovforslaget om Danmarks Innovationsfond bygger på et forlig af 3. oktober 2013 mellem den daværende regering (Socialdemokratiet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti) og alle Folketingets øvrige partier (Venstre, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti).

Loven samler tre støtteområder (Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden og Rådet for Teknologi og In-

novation) i én ny organisation: Danmarks Innovationsfond – Fonden for strategisk forskning, højteknologi og innovation.

Aftalen ligger i forlængelse af regeringens innovationsstrategi, »Danmark – Løsningernes Land«, som regeringen fremlagde i december 2012 om et styrket samarbejde og bedre rammer for innovation i virksomhederne – herunder en tættere kobling mellem forskning, uddannelse og innovation, jf. L 107/L 108/L 109 – bilag 3.

Tre lovforslag behandles samlet

De tre lovforslag L 107, L 108 og L 109 er behandlet under et i udvalget.

Høring

Udkast til lovforslagene har inden fremsættelsen været sendt i høring, og ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser sendte den 23. oktober 2013 disse udkast til udvalget, jf. FIV alm. del – bilag 24. Den 15. januar 2014 sendte ministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 1 skriftlig henvendelse fra advokat Eigil Lego Andersen, København K.

Uddannelses- og forskningsministeren har over for udvalget kommenteret den skriftlige henvendelse til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 4 spørgsmål til ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser og 2 spørgsmål til uddannelses- og forskningsministeren til skriftlig besvarelse. Alle spørgsmål er besvaret af uddannelses- og forskningsministeren.

Nogle af udvalgets spørgsmål til ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser og uddannelses- og forskningsministeren og sidstnævntes svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Udvalget indstiller lovforslagene til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti er overordnet set meget tilfredse med aftalen om etablering af Danmarks Innovationsfond. Beslutningen om at sammenlægge Højteknologifonden, Det Strategiske Forskningsråd og Rådet for Teknologi og Innovation vil gøre den nye innovationsfond både mere enkel og mere slagkraftig. De mange penge skal sikre, at investeringer i forskning og udvikling bliver omsat til helt konkrete løsninger til at skabe vækst og job.

V, DF, LA og KF er også tilfredse med, at sammenhængen mellem forskning og virksomheder nu bliver styrket også regionalt, ved at bestyrelsen for fonden skal etablere en tæt kobling til de regionale myndigheder og sikre en regional tilstedeværelse.

Det vigtige med den regionale tilstedeværelse er, at det giver en let tilgang til fonden for specielt de små og mellemstore virksomheder, der netop er de virksomheder, hvor vi ved, at der er stort potentiale. Derfor er det også understreget i loven, at fonden skal sikre understøttelse af små og mellemstore virksomheder.

For V, DF, LA og KF er det væsentligt, at der sikres så høj en grad af videndeling i fondens projekter som muligt. Derfor lægger V, DF, LA og KF vægt på, at uddannelses- og forskningsministeren bekræfter, at de nuværende fondes forpligtelser til videndeling videreføres, jf. besvarelsen af spørgsmål 1, 2, 3 og 6 (optrykt som bilag 2 til betænkningen).

V, DF, LA og KF havde gerne set, at fonden var blevet meget bredere, så også de fonde, som i dag ligger i andre ministerier, var lagt ind i denne fond, f.eks. UDP'erne (udviklings- og demonstrationsprogrammerne). Men når det ikke lykkedes, er V, DF, LA og KF tilfredse med, at der er indlagt en forpligtelse for fondens bestyrelse til at indgå i det tværgående samarbejde med de øvrige råd, fonde og nævn i det samlede forsknings- og innovationssystem med det formål at sikre ensartethed i arbejdet i forhold til alle programmer.

Hermed fortsættes det arbejde, som er i gang med at sikre ensartede ansøgningsprocedurer, så det undgås, at ansøgninger skal laves meget forskelligt, afhængigt af om det er til den ene eller den anden fond: Det skulle gerne være sådan, at man som virksomhed eller som forsker kan koncentrere sig om det gode projekt/den gode idé – og ikke om, hvilken fond man kan søge, og ikke, hvordan projektet kan tilrettes til en bestemt fonds formål eller sigte.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag til L 107

Af uddannelses- og forskningsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 1

1) Efter stk. 3 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 4. Uddannelses- og forskningsministeren kompenserer kvartalsvis og efter behørig dokumentation fondens udgifter til betaling af afgifter i henhold til momsloven (ikke-fradragsberettiget købsmoms), som fonden afholder af midler nævnt i stk. 2 til køb af varer og tjenesteydelser.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

[Hjemmel for ministeren til at kompensere fondens udgifter til ikkefradragsberettiget købsmoms]

Bemærkninger

Til nr. 1

Ændringsforslaget giver uddannelses- og forskningsministeren hjemmel til kvartalsvis og efter behørig dokumentation at kompensere udgifter til betaling af afgifter i henhold til momsloven (ikkefradragsberettiget købsmoms), som Danmarks Innovationsfond afholder af midler som nævnt i lovforslagets § 1, stk. 2, til køb af varer og tjenesteydelser.

Der kræves en særskilt hjemmel, hvis der skal ske momscompensation på reservationsbevillingerne for Danmarks Innovationsfond, hvorfor en sådan foreslås indsat.

Formålet med bestemmelsen er at fastholde den eksisterende ordning, hvor statsinstitutioner får deres udgifter til ikkefradragsberettiget købsmoms refunderet. Bestemmelsen er således en videreførelse af den gældende hjemmel på finansloven for de midler, der overføres til Danmarks Innovationsfond fra § 19.11.03. Styrelsen for Forskning og Innovation, § 19.41.11. Det Strategiske Forskningsråd og § 19.74.01. Udvikling af kompetence og teknologi mv.

For de midler, der overføres til Danmarks Innovationsfond fra Højteknologifonden, har der ikke tidligere været mulighed for at kompensere moms, dvs. for § 19.55.07. Højteknologifonden og § 19.55.08. Højteknologifondens sekretariat.

Uddannelses- og forskningsministeren afregner kvartalsvis og efter behørig dokumentation for udgifter til betaling af afgifter i henhold til momsloven, som efter momsloven ikke kan fradrages ved en virksomheds opgørelse af afgifts-tilsvaret (ikkefradragsberettiget købsmoms), og som Danmarks Innovationsfond afholder ved køb af varer og tjene-

steydelser. Indberetningsfrist m.v. fastsættes af uddannelses- og forskningsministeren.

Tilskud til moms beregnes foreløbigt forud for et finansår på baggrund af uddannelses- og forskningsministerens prognose for Danmarks Innovationsfonds momsudgift og udbetales månedsvis forud med 1/12 af den årlige udgift.

Hvis grundlaget for prognosen ændres væsentligt og den foreløbigt beregnede moms derfor vil afvige væsentligt fra den endelige moms, kan uddannelses- og forskningsministeren regulere prognosen. Eventuelt udbetalt tilskud til moms reguleres på grundlag af den nye beregning.

Hvis den endelige moms for kvartalet er større end det udbetalte tilskud, udbetales differencen til Danmarks Innovationsfond ved den følgende tilskudsudbetaling.

Hvis den endelige moms for kvartalet er mindre end det udbetalte tilskud, reguleres differencen ved modregning i de resterende tilskud i det finansår, kompensationen vedrører. Om nødvendigt modregnes desuden i tilskudsudbetaling i

det følgende finansår. Overstiger differencen det således modregnede, skal Danmarks Innovationsfond tilbagebetale det overskydende beløb inden udgangen af supplementsperioden for det finansår, tilbagebetalingen vedrører. Ved regulering ydes og opkræves ikke renter.

Den økonomiske konsekvens af ændringsforslaget er en forventet årlig merudgift på 0,6 mio. kr. på § 35.12.01. Ikke-fradragsberettiget købsmoms, drift. Der opføres en tilsvarende mindreudgift på 0,6 mio. kr. i 2014 på § 19.71.02. Danmarks Innovationsfond som følge af de færre udgifter til moms for Danmarks Innovationsfond.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Jeppe Bruus (S) Jesper Petersen (S) Mette Reissmann (S) Rasmus Prehn (S) fmd. Simon Kollerup (S) Ole Hækkerup (S)

Trine Bramsen (S) Lotte Rod (RV) Marlene Borst Hansen (RV) Jeppe Mikkelsen (RV) Annette Vilhelmsen (SF)

Holger K. Nielsen (SF) Pernille Vigsø Bagge (SF) Pernille Skipper (EL) Rosa Lund (EL) Bertel Haarder (V)

Kristian Jensen (V) Karen Ellemann (V) nfm. Esben Lunde Larsen (V) Tina Nedergaard (V) Mads Rørvig (V)

Anne-Mette Winther Christiansen (V) Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) Marie Krarup (DF) Alex Ahrendtsen (DF)

Christian Langballe (DF) Merete Riisager (LA) Villum Christensen (LA) Charlotte Dyremose (KF)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Socialdemokratiet (S)	47	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	22	Siumut (SIU)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Sambandsflokkurin (SP)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	12	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Liberal Alliance (LA)	9		

Oversigt over bilag vedrørende L 107, L 108 og L 109

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslagene
3	Publikationerne »Aftale om Danmarks Innovationsfond« og »Danmark – Løsningernes land«
4	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslagene
5	Intern henvendelse af 6/2-14 fra advokat Eigil Lego Andersen, København K (L 109)
6	1. udkast til betænkning
7	Ændringsforslag, fra uddannelses- og forskningsministeren
8	2. udkast til betænkning
9	3. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 107, L 108 og L 109

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om de gældende forpligtelser for Det Strategiske Forskningsråd og implikationerne heraf i forhold til Danmarks Innovationsfond (L 107), til ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser, og uddannelses- og forskningsministerens svar herpå
2	Spm. om, hvilken betydning den nationale politik om at sikre åben adgang til forskningsresultaterne for fondens arbejde har (L 107), til ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser, og uddannelses- og forskningsministerens svar herpå
3	Spm. om, hvad »øget og mere målrettet brug af teknologioverførsel« betyder i lyset af ønsket om øget videndeling (L 107), til ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser, og uddannelses- og forskningsministerens svar herpå
4	Spm. om konsekvenserne af L 107, § 3, stk. 2, nr. 3, for udformningen af de konkrete krav til de enkelte projekter og uddelinger under Danmarks Innovationsfond (L 107), til ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser, og uddannelses- og forskningsministerens svar herpå
5	Spm. om kommentar til intern henvendelse af 6/2-14 fra advokat Eigil Lego Andersen, København K (L 109), til uddannelses- og forskningsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om, hvad de gældende forpligtelser for Rådet for Teknologi og Innovation er, og hvad implikationerne heraf bliver for Danmarks Innovationsfond (L 107), til uddannelses- og forskningsministeren, og ministerens svar herpå

Bilag 2

3 af udvalgets spørgsmål til ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser og 1 af udvalgets spørgsmål til uddannelses- og forskningsministeren samt sidstnævntes svar på alle 4

Spørgsmålene og uddannelses- og forskningsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra DF.

Spørgsmål 1:

Ministeren bedes, jf. bemærkningerne i L 107 § 3, stk. 2, nr. 3, orientere om, hvad de gældende forpligtelser for Det Strategiske Forskningsråd er, og hvad implikationerne heraf bliver for Danmarks Innovationsfond?

Svar:

Det fremgår af § 17, stk. 5, i lov om forskningsrådgivning m.v., at Det Strategiske Forskningsråd skal bidrage til at styrke formidlingen og anvendelsen af forskningsresultater.

Dette er afspejlet i de specielle bemærkninger til § 3, stk. 2, nr. 3, i lovforslag nr. L 107 om Danmarks Innovationsfond. Heraf fremgår det bl.a., at fonden skal styrke formidling og anvendelse af viden.

Det fremgik af § 2, stk. 2, nr. 3, i udkastet til forslag til lov om Danmarks Innovationsfond, der blev sendt i høring, jf. FIV alm. del – bilag 24, at: »Fonden skal tilrettelægge sin udmøntning af tilskud sådan, at den understøtter [...] formidling, anvendelse og kommercialisering af den viden, der udvikles og produceres med støtte fra fonden.«

Denne formulering blev på baggrund af høringssvarene ændret således, at det nu er understreget, at det er en central opgave for fonden at understøtte videnformidling og videnudveksling generelt, og at denne opgave ikke er begrænset til alene at omfatte viden, der er udviklet og produceret med støtte fra fonden.

Dette er i overensstemmelse med de gældende regler for Det Strategiske Forskningsråd.

Spørgsmål 2:

Ministeren bedes – jf. bemærkningerne i L 107 § 3, stk. 2, nr. 3 – oplyse, hvilken betydning den nationale politik om at sikre åben adgang til forskningsresultaterne for fondens arbejde har, og hvorledes det vil fremgå af Danmarks Innovationsfonds krav til projekter?

Svar:

Det Frie Forskningsråd, Danmarks Grundforskningsfond, Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden og Rådet for Teknologi og Innovation har vedtaget en fælles open access-politik, som indebærer, at man opfordrer bevillingsmodtagere til så vidt muligt at publicere videnskabelige artikler i open access-kanaler. Det må forventes, at Danmarks Innovationsfond også vil tilslutte sig denne politik.

Princippet om fri adgang til forskningsresultater medvirker til, at ny viden hurtigere kan omsættes til innovation og vækst i virksomhederne til gavn for samfundet og ligger således i tråd med formålet for Danmarks Innovationsfond, nemlig at udmønte midler til udviklingen af ny viden og teknologi, der fører til en styrkelse af forskning og innovative løsninger til gavn for vækst og beskæftigelse i Danmark.

I hvilket omfang og hvordan der vil blive stillet krav til dette i projekterne under Danmarks Innovationsfond, vil være op til fondens bestyrelse at afgøre.

Spørgsmål 3:

Ministeren bedes, jf. bemærkningerne til L 107, § 3, stk. 2, nr. 3, oplyse, hvad »øget og mere målrettet brug af teknologioverførsel« betyder i lyset af ønsket om øget videndeling?

Svar:

Danmarks Innovationsfond skal sikre, at dens virkemidler skaber størst mulig effekt i samfundet. Det kan blandt andet ske ved at fremme overførsel af viden og teknologier fra videninstitutioner til først og fremmest virksomheder. En af de måder, det kan foregå på, er ved at støtte både små og større samarbejdsprojekter mellem videninstitutioner og virksomheder. Fondens opgave bliver løbende at vurdere, hvordan de konkrete effekter er i sådanne projekter for derigennem at tilpasse projekterne og sikre en endnu mere målrettet overførsel af viden og teknologi.

Hidtidige erfaringer viser, at støtte til samarbejdsprojekter mellem videninstitutioner og virksomheder, hvor der indgår videnudveksling, er et effektivt redskab i omsætningen og kommercialiseringen af forskningsresultater.

Spørgsmål 6:

Ministeren bedes, jf. bemærkningerne i L 107 § 3, stk. 2, nr. 3, orientere om, hvad de gældende forpligtelser for Rådet for Teknologi og Innovation er, og hvad implikationerne heraf bliver for Danmarks Innovationsfond.

Svar:

§ 1, stk. 2, nr. 1-3, i lov om teknologi og innovation har følgende ordlyd:

»§ 1. [...]

Stk. 2. Loven tilsigter navnlig at fremme

- 1) samarbejde og formidling af viden mellem danske og udenlandske forskere, danske og udenlandske forsknings- og uddannelsesinstitutioner, teknologiske serviceinstitutter, videninstitutioner og virksomheder,
- 2) innovation, udvikling, spredning, udnyttelse og kommercialisering af forskningsresultater, ny teknologi, organisatorisk og markedsfølsom viden,
- 3) tilgang og udvikling af viden- og teknologibaserede virksomheder,
- 4) [...]
- 5) [...]

Dette er afspejlet i de specielle bemærkninger til § 3, stk. 2, nr. 3, i lovforslag nr. L 107 om Danmarks Innovationsfond. Heraf fremgår det bl.a., at fonden skal lægge vægt på omsætning og kommercialisering af forskningsresultater m.v.

Det fremgik af § 2, stk. 2, nr. 3, i udkastet til forslag til lov om Danmarks Innovationsfond, der blev sendt i høring, jf. FIV alm. del – bilag 24, at: »Fonden skal tilrettelægge sin udmøntning af tilskud sådan, at den understøtter [...] formidling, anvendelse og kommercialisering af den viden, der udvikles og produceres med støtte fra fonden.«

Denne formulering blev på baggrund af høringssvarene ændret således, at det nu er understreget, at det er en central opgave for fonden at understøtte videnformidling og videnudveksling generelt, og at denne opgave ikke er begrænset til alene at omfatte viden, der er udviklet og produceret med støtte fra fonden.